

**STRUČNE ŠKOLE
GRADA OSIJEKA**

**STRUČNE ŠKOLE
GRADA OSIJEKA**

GRADSKA I SVEUCILISNA KNJIZNICA
OSIJEK

871343819

48.815²²

323.6

Izdaje: Društvo nastavnika stručnih škola, Osijek
Za izdavača odgovara: Vjekoslav Barković, prof.
Tisak: »Štampa«, grafičko poduzeće, Osijek.

Društvo nastavnika stručnih škola Osijek potaknuto snažnim tempom izgradnje socijalističke privrede naše zemlje i pomanjkanjem stručno osposobljenih ljudi, odlučilo je izdati ovu brošuru, kako bi se svršeni učenici osmogodišnjih škola i njihovi roditelji imali priliku upoznati sa svrhom, zadacima i ciljevima pojedinih stručnih škola grada Osijeka i kako bi se mogli pravovremeno opredijeliti za određenu školu.

Školovanje u stručnm školama ima određene prednosti.

Naša narodna privreda, koja se nalazi u neprekidnom razvitku, treba veliki broj stručnjaka, a stručnjake daju stručne škole. Stoga upisom u te škole svaki pojedinac doprinosi općoj stvari izgradnje socijalizma: razvitka naše privrede i stvaranju boljih materijalnih uvjeta života, najširih narodnih masa. Osim toga, završeni učenik stručne škole stiče određeno znanje i ima mogućnosti, da se neposredno nakon završetka škole uključi u privredu i da samostalno zarađuje i prema tome otpada briga roditelja za izdržavanje djeteta tokom univerzitetskih studija. Ukoliko pojedinac ima volje za studijem, sistem školstva FNRJ mu to omogućuje i po završetku stručnih škola.

Prema tome upisom u stručne škole učenik nije oštećen, kako se to često misli, nego naprotiv njemu je omogućeno da prije koristi društvu i sebi odnosno svojoj obitelji.

Vjerujemo, da će ova brošura dati odgovor, kako učenicima tako i roditeljima na pitanje

gdje nastaviti školovanje?

Treba da još više podignemo stručnu i osnovnu kulturu državnih i drugih službenika, da moderniziramo administraciju uopće, pa i saveznu administraciju i da nađemo savršeniju i bolju administrativnu tehniku!

Titó 29. I. 1954.

Ekonomska srednja škola

Prije pune 62 godine osnovana je u Osijeku trirazredna trgovačka škola, sa zadatkom, da pruži potrebnu teoretsku naobrazbu »mladićima, koji se žele posvetiti trgovačkom zvanju«. Školske godine 1910./11. izvršen je prijelaz od više trirazredne trgovačke škole na četverogodišnju Državnu trgovačku akademiju. Program ove škole, kako za vrijeme Austro-Ugarske, tako i za vrijeme bivše Jugoslavije nosi obilježja svoga vremena, to jest obilježja kapitalističke privrede.

Sve do Oslobođenja veza škole i privrede bila je slaba. Priliv učenika u ovu školu bio je znatan, tako da je pored Državne trg. akademije postojala u Osijeku uoči Drugog svjetskog rata i Trgovačka akademija Trgovinsko-industrijske komore, koja je trebala da apsorbira one učenike, koji nisu mogli biti primljeni u Državnu trgovačku akademiju.

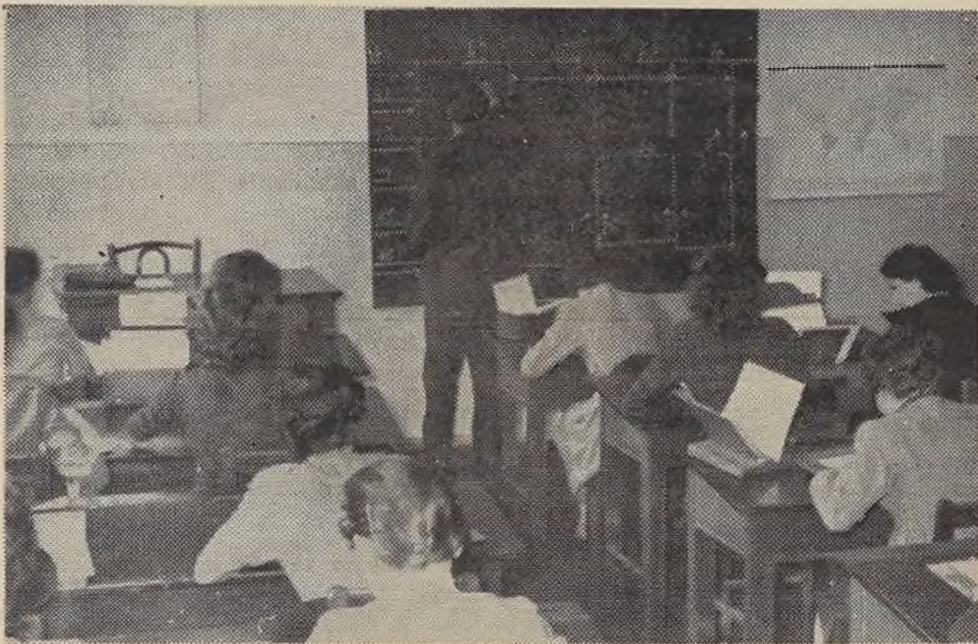
Poslije Oslobođenja radi ova škola još po starome programu i tek postepeno dolazi do izmjena i nadopuna plana i programa. Od Oslobođenja do danas, ova je škola pretrpjela niz promjena u čitavoj svojoj strukturi i to prvenstveno u planovima i programima, u roku trajanja, u karakterima odjeljenja, pa i u svom nazivu. Danas ona postoji kao Ekonomska srednja škola sa četverogodišnjim školovanjem i s programom, koji je napose u svom stručnom dijelu odraz naše socijalističke ekonomike. Pored redovnih odjeljenja za školsku omladinu, postoje i posebna večernja odjeljenja, koja pohađaju službenici iz privrede i ustanova, koji žele postići srednju stručnu spremu.

Rang škole, jednak je rangu srednje škole sa završnim ispitom (maturom). Svršeni učenici imaju pravo upisa na Ekonomski fakultet.

Pravo upisa u I. razred imaju učenici, koji su završili s uspjehom osmi razred osmogodišnje škole. Upis u školsku godinu 1955./56. vršit će se 1., 2. i 3. IX. 1955., u zgradi škole Radićeva ulica broj 17.

U ekonomskoj srednjoj školi uče se ovi predmeti:

P r e d m e t	UKUPNO	1. razr.	2. razr.	3. razr.	4. razr.
1. Narodni jezik	13	4	3	3	3
2. Strani jezik	13	4	3	3	3
3. Povijest	7	3	2	2	—
4. Zemljopis	8	2	2	2	2
5. Matematika	8	3	3	2	—
6. Privredna matematika	9	3	2	2	2
7. Tehnologija s pozn. robe	9	3	3	3	—
8. Tehnika privr. poslovanja	8	2	2	2	2
9. Ustav	2	—	2	—	—
10. Privredno pravo	2	—	—	—	2
11. Politička ekonomija	7	—	—	4	3
12. Ekonomika FNRJ	3	—	—	—	3
13. Knjigovodstvo	13	2	4	4	3
14. Dopusivanje	2	—	—	—	2
15. Stenografija	7	3	2	1	1
16. Strojopis	4	—	—	2	2
17. Tjelesno vježbanje	8	2	2	2	2
18. Predvojnička obuka	6	—	2	2	2
		31	32	34	32
Sat razrednika		1	1	1	1
		32	33	35	33

Na satu knjigovodstva

Na satu strojopisa

Nagli razvitak naše socijalističke privrede zahtijeva veliki broj solidno opće i stručno obrazovanih kadrova.

Zadatak, da osposobi mlade kadrove za našu privredu, da ih stvori svestrano razvijenim, slobodnim socijalističkim ljudima preuzela je na sebe Ekonomska srednja škola.

Ekonomska srednja škola je stručna škola. U procesu nastave, koja se odvija kroz 4 godine, Ekonomska srednja škola nastoji da dade učenicima ono znanje, koje će im omogućiti da mogu na korist čitave zajednice savjesno i solidno obavljati poslove, koje im društvo povjeri.

Složenost privrednih zadataka i problema, česti službeni kontakti s ljudima i slično, traže da ljudi privrede budu ne samo stručno obrazovani, već da posjeduju i osnovno opće obrazovanje, koje treba da ima svaki obrazovan i kulturni čovjek. Stoga učenici Ekonomske srednje škole, iako je ona stručna škola, uče uz stručne i općeobrazovne predmete.

U nastavi stručnih i općeobrazovnih predmeta koriste se savremena nastavna pomagala, kako bi se olakšao rad učenicima. Tako na pr. u nastavi stranih jezika koriste se gramofonske ploče, u nastavi knjigovodstva savremeni uređaji za knjiženje, u nastavi matematike logaritamska računala, u nastavi strojopisa dovoljan broj ispravnih pisaćih strojeva.

Znanje stečeno u školi učenici utvrđuju na ferijalnoj praksi, koja se obavezno održava nakon završenog II. i III. razreda. Praksa se vrši u industrijskim, trgovačkim i drugim poduzećima, traje mjesec dana i vrši se pod stručnim nadzorom nastavnika.

Kroz čitav program, kao i u procesu nastave provodi se tendencija, da se nastava što više približi praksi i stvarnim potrebama naše privrede. Napose u okviru praktičnih stručnih predmeta nastava teži, da učenicima pruži ono i onakovo znanje, koje će ih osposobiti za spremne rukovodioce, knjigovođe, do-pisnike, stenografe i daktilografe.

U nastavi knjigovodstva i dopisivanja postiže se to obradom svakodnevnih zadataka, naših privrednih poduzeća, upotpunjenom usavršavanjem na fe-rijalnoj praksi. U nastavi stenografije i daktilografije postiže se to, pored re-dovne nastave i posebnim vježbama na modernim strojevima, te međuškolskim i republičkim natjecanjima. Na republičkom natjecanju iz stenografije i dakti-lografije, održanom 7. V. 1955., ova je škola osvojila prvo mjesto u republici.

Na školi djeluje s velikim uspjehom Ekonomat učenika, kao đaćko pri-vredno društvo, koje opskrbljuje učenike potrebnim priborom i u kome uče-nici stječu ozbiljnu privrednu praksu.

Odgojni proces se ne može iscrpiti samo u pružanju kvalitetnog i kvan-titetnog znanja, propisanog škol. programom, već je potrebno da se omladina umjetnički živi i da se zabavlja.

U tom cilju na našoj školi djeluju ženski pjevački zbor, dramska, fol-klorna i recitatorska sekcija, u kojima se odvija kulturno-zabavni život uče-nika prema njihovim sklonostima.

Sekcijama rukovode angažirani stručnjaci prof. Ivan Gorenšek s Muzičke škole i Emil Karasek, redatelj Hrv. narodnog kazališta u Osijeku, pa su i pri-redbe ovih sekcija na visini.

Ekskurzije učenika i posjećivanje tvornica su snažno sredstvo za pro-širivanje stručnog znanja, za upoznavanje ekonomske moći naše domovine, njezinih prirodnih ljepota i jačanje nacionalne svijesti.

One su sastavni dio programa ove škole i izvode se prema stvarnim mogućnostima i raspoloživim sredstvima.

Iz jedne školske zadaće

. . . i pada ogromna voda s visa kamenog, pada, ruši se, lomi o kamenje i pršteći crta šarene maglene zavjese. Koliko tajni krije u sebi ta prozirna masa čestica?! Koliko snage zatvara u svoj čarobni krug ova igra vodenih atoma, koliko ljepota ova kristalna caklina?

. . . stojimo tu zadivljeni na slapovima Plive, slušamo ovu divlju melo-diju prirode i prenosimo se daleko u budućnost, vidimo čudesne slike, koje stvara neumorna mašta.

. . . ogromne vodene težine lome se i kidaju brane, jure dalekim cilje-vima, kruže i rasiplju se u sitnu prašinu, miješaju se u čeličnim krugovima i nestaju u nepovrat, rasplinjuju se u moru svijetlosti. A svijetlost juri tan-kim nitima, isprepliće prazne prostore i svijetli . . . svijetli noć i dan i grije i tiera napriied . . . napriied!

. . . Stojimo tu zadivljeni živim slikama: ne radi to mašta, oči stvarnost gledaju. To slika je slobodne zemlje, to nova Jugoslavija bliješti morem svi-jetlosti! . . .

Blaženka Mitrović, uč. IV. b) razreda

Poslije rada-odmor

Muzička škola u Osijeku

Verica Bratić uč. I. razr.

Foto Legradić

HISTORIJAT

U svibnju 1920. god. »Društvo za unapređenje znanosti i umjetnosti u Osijeku«, čiji su odbor tada sačinjavali najugledniji javni i muzički radnici (Čutuković, Čačinović, Dr. M. Kaiser, S. Jastrzebski, Mirko Polić, Lav Mirski, Dita Kovač, E. i M. Hankin) osnovalo je »Glazbenu školu u Osijeku«. Škola se je izdržavala od školarine i subvencije, koju je dobivala od Ministarstva prosvjete u Beogradu, a bila je smještena u prostorijama današnje Učiteljske škole (tada Jägerove škole).

Prvi direktor škole bio je **Mirko Polić**, tadašnji direktor opere. Njemu je u radu i administraciji pomagao učitelj Matija Paradajzer, koji je vršio funkciju tajnika i blagajnika. U prvom nastavničkom zboru su bili: Julije Kugli, violina, Elza Hankin i Nikola Baženov, klavir, Josip Pokorni, violina i Lav Mirski, cello.

Kasnije pridolaze: Makso Unger, Gizela Domin, Dragica Singer, Dana Kobler-Golia, Dita Kovač, Štefa Rodane, Marija Černjenko, Nikola Čarnoluški, N. Kolpikov, Krištof i Josip Majer, Rikard Švarc, Josip Kamnikar, Slavomir Grančarić, Nikola J. Sevastijanov, Olga i Karel Hladky, E. Fabing, Josip Brečko i Stjepan Stepanov. Po odlasku Mirka Polića iz Osijeka, preuzima upravu škole 1922. god. **Makso Unger**, koji u zajednici s Rikardom Švarcom izrađuje novi pravilnik te nastavni plan i program za školu. Muzička škola dobija tada naslov »Gradski konzervatorij«. Nastava postaje sve ozbiljnija, priređuju se mnoge produkcije talentiranih učenika, te škola postaje sve više važan regulator u pogledu muzičke kulture u gradu.

God. 1926. preuzima upravu LAV MIRSKI, koju zadržava do 1941. god. Tokom 15 godina, kao direktor Glazbene škole, Mirski je tu ustanovu organizaciono učvrstio i podigao na zavidnu kvalitetnu visinu. Škola je dobila svoj

Zlatko Topolski

statut i rang srednje glazbene škole te pravo javnosti. U nizu tih godina polazilo je školu oko 2500 učenika. U to je doba iz nje proizašao veći broj nastavnika muzike te nekoliko istaknutih violinista iz klase prof. Kuglia: Zlatko Topolski, Miroslav Szenci, Dragan Girtl, Miroslav Šimara, Nikola Đurđević-Petrović, Kosta Stanković, Ljudevit Glasl, Zlatko Balijski, Stanislav Josip, Martinović Dragan, a iz klavirske klase prof. Hladky Olge: Mery Gartelgruber, Anica Mirski, Ljerka Fišer, Julijana Legradić-Gorenšek i mnogi drugi.

Od 1941. do 1944. god. u vrijeme okupacije, privremeno je prekinut daljnji razvoj škole, koja jedva vegetira, izgubivši veći dio svojih nastavnika. Direktor je u to vrijeme bio Zvonimir Stopić.

OD OSLOBOĐENJA DO DANAS

Lipnja 1945. godine na poziv tadašnje Gradske fronte, odjela za prosvjetu, izvršena je reorganizacija Muzičke škole. Na prvoj sjednici sastali su se delagati sindikata, fronte, A. F. Ž-a i stariji nastavnici Muzičke škole. Gradski prosvjetni odjel osigurao je u zgradi Ekonomskog tehnikuma 3 sobe, u Građevinskom tehnikumu 3 sobe i u prostorijama AFŽ 1 sobu.

Nastavnici su bili: Olga Hladky, Blanka Stopić i Kiš Vojko za klavir, Kugli Julije violina, Hladky Karel i Stepanov Stjepan teorije te KOVAČ Dita solo-pjevanje, a ujedno i direktor škole.

Škola je započela radom kao kooperativ te se je uzdržavala od školarine i doprinosom GNO-a, u iznosu od 8.000.— Din mjesečno.

U tom prvom razdoblju poslije oslobođenja, škola je imala da se bori s naročito mnogo poteškoća i problema. Malj broj stručnih nastavnika, mnogo učenika, nepodesne učionice, malo instrumenata (za vrijeme rata bili su klaviri razvučeni) uništena i razvučena arhiva i knjižnjica nota te materijalne teškoće. Neobičnom požrtvovnošću i zalaganjem uprave i nastavničkog zbora (koji velikim brojem dobrovoljnog prekovremenog rada uspjeva da održi cje-

lokupnu nastavu na kvalitetnoj visini) postepeno se sređuje stanje na školi i utire put sve većem razvitku.

1946. god. otišli su sa škole i iz zemlje Olga i Karel Hladky, a postavljena je Julija Legradić-Gorenšek. **1947. god.** premještena je Blanka Stopić a postavljena Vanda Klajn-Kiš i kasnije Sonja Perović.

Od 1947. do 1951. god. školovanje je bilo besplatno. Interes za upis ostaje sve veći. God. 1949. škola je poslala nekoliko ekipa svojih nastavnika u sve osnovne škole u Osijeku, gdje je ispitan sluh, ritam i muzičko pamćenje oko 3.000 djece. Izabrani učenici podvrgli su se naknadnom pooštrenom ispitu u Muzičkoj školi, te je tako preko 80 učenika steklo pravo prvenstva pri upisu u novoj školskoj godini.

Učenici nastupaju na školskim produkcijama, a isto tako sa svojim rasporedima sudjeluju na raznim akademijama, u pionirskim i omladinskim radio-emisijama, po tvornicama, u opće-obrazovnim i stručnim školama te dječjim domovima.

1947. god. u cilju širenja muzičke kulture, na inicijativu uprave i nastavničkog zbora osnovan je u zajednici sa solistima opere Narodnog kazališta »**Muzički kružok**«. Ukupno je održano **13 vrlo uspjelih muzičkih večeri kroz muzičku historiju**, u kojima su održana predavanja uz muzičke primjere.

Svojim čestim nastupima na raznim akademijama, proslavama, koncertima i radio-emisijama, nastavnici škole dali su veliki doprinos muzičkom životu grada.

1946. god. škola je preseljena u prizemne prostorije Učiteljske škole u ulici Jože Vlahovića te odavle još iste godine u zgradu bivšeg Hrvatskog doma, gdje se je nastava mogla pravilno odvijati, jer je uz dovoljan broj učio-

Orkestar (školska godina 1953./51.) rukovodilac prof. J. Kugli

Dječji zbor (Škol. god. 1953/54) rukovodilac prof. D. Stahuljak

nica, škola raspolagala još i sa dvoranom za priredbe, koja za Muzičku školu predstavlja žilu kucavicu.

1948. god. škola je ponovo preseljena i to u današnju zgradu Kluba JNA i još iste školske godine na Trg Slobode br. 2, gdje je ostala do decembra 1951. god., a zatim smještena u lijevo krilo prizemlja zgrade ranijeg Oblasnog NO-a (preko puta Narodnog kazališta) gdje se nalazi još i danas. U tim prostorijama omogućen je daljnji razvoj Muzičke škole te se jedino osjeća po-manjkanje dvorane, s kojom bi se moglo stalno raspolagati.

Početkom 1949. god. napuštaju školu i zemlju dotadašnji direktor Dita Kovač i Ivo Kovač, vršilac dužnosti tajnika i nastavnik teorije. Dužnost direktora preuzima **1. II. 1949. Vojko Kiš**.

U lipnju **1949. god.** na natjecanju muzičkih škola NRH, nagrađeni su i učenici ove škole: Slavica Pfaff, solo-pjev., te Dora Drakulić i Ljerka Holik, klavir.

1950. god. u čast 1. maja organizirala je škola **I. tjedan Muzičke škole**, u kojem su u 5 večeri priređene stilski sastavljene produkcije učenika. **1951. god.** održan je **II. tjedan Muzičke škole** sa 6 produkcija, u kojima je nastupilo oko 70 učenika pojedinačno, u dječjem pjev. zboru i učeničkom orkestru. Otada se na kraju svake školske godine priređuje »**Tjedan Muzičke škole**« koji obuhvaća sve veće i kvalitetnije priredbe učenika.

Školski orkestar je formiran još 1950. god. te je već nakon prve godine rada, pod rukovodstvom nastavnika violine Prof. Julija Kugli, nagrađen u Zagrebu na omladinskom festivalu. **1951. god.**, u junskom natjecanju zborova, nagrađen je kao prvi u gradu **Dječji zbor Muzičke škole** pod rukovodstvom prof. Dužavka Stahuljaka, nastavnika teorije.

Svakom godinom pooštava se kriterij i provodi sve veća selekcija, tako da se u školi više ne mogu zadržati učenici, koji ne pokazuju redoviti i znanstven uspjeh i napredak. Nastavnički zbor je uglavnom na visokom kvalitetnom stupnju ali malobrojan, tako da je upisan relativno mali broj učenika. Da bi se donekle omogućilo većem broju učenika upis, uveden je 1952. god. početnički tečaj, na kojemu se upoznaju uz muzičke sposobnosti, i druga potrebna svojstva učenika (ustrajnost i marljivost) za daljnje pravilno razvijanje.

God. 1951. postavljena je za nastavnika klavira Ljerka Rotman-Kralik, absolvent naše škole i Olga Cvjetko za teoriju (za ovu škol. god.), a tokom 1952. i 1953. za profesore teorije odn. klavira Dubravko Stahuljak, Zdenka Janoši i Lia Čadež, bivša učenica škole. 1952. god. napušta školu Vojko Kiš, te ga jedno vrijeme zamjenjuje u vršenju dužnosti direktora Vanda Kiš, koja također odlazi u augustu 1953. god. 1. IX. 1953. god. postavljena je za direktora **Julija Gorenšek**.

U toj školskoj godini nastavu vrše 6 postavljenih i 12 honorarnih nastavnika. U školi radi **tečaj klasičnog baleta**, koji vodi Stjepan Suhi, baletni meštar opere Nar. kazališta. Škola ima upisanih oko 230 učenika na svim odsjecima.

Kako bi se olakšao rad i tako omogućilo uspješno školovanje učenicima, Savjet za prosvjetu i kulturu (Predsjednik Ing. Čosić i načelnik Zdenko Jurašek) na prijedlog Muzičke škole donio je 1953. god. zaključak od velike važnosti, prema kojemu se učenici Muzičke škole imaju osloboditi svakog vanškolskog zaduženja, zbornog pjevanja, rada po raznim sekcijama i t. d. u opće-obrazovnim i stručnim školama.

Duvački odjel. Nabavkom nekih duvačkih instrumenata, omogućen je veći upis na duvački odjel, kojemu se posvećuje sve veća pažnja.

PRODUKCIJE I NASTUPI UČENIKA U ŠKOL. GOD. 1953./54.

Povodom 100-godišnjice smrti **Vatroslava Lisinskog**, tvorca prve hrvatske opere, škola je 8. V. 1954. priredila veliku svečanu **AKADEMIJU**, na kojoj su uz popratno predavanje izvedena najvažnija djela kompozitora. Izvođači su bili učenici i nastavnici škole, solisti, ženski zbor, dječji zbor i učenički orkestar. Ova akademija ponovljena je 30. V. 1954. u velikoj dvorani Radničkog doma, za srednjoškolsku omladinu.

U već tradicionalnom »**Tjednu Muzičke škole**« od 9. do 17. svibnja održano je 6 učeničkih produkcija.

Osim toga, učenici škole često su sudjelovali bilo pojedinačno ili u pjevačkom zboru, orkestru i komornim sastavima na radio-stanici, u programima raznih društvenih organizacija i škola.

Godišnji ispiti 1953./54. pokazali su dobre rezultate na svim odsjecima a naročito u odsjeku violine i klavira, te je prosječna ocjena škole bila 3.05. Izaslanik iz Zagreba, Dr. K. Kovačević pohvalno se je izrazio o kvalitetnom nivou škole, koji je svake godine sve bolji.

Učenci koji su sudjelovali na produkciji 17. V. 1924. god. Sjede s lijeva na desno nastavnici: J. Kugli, G. Domin, R. Svarc, E Hankin, M. Unger, D. Singer, N. Čarnoluskij, N. Nikolajević. Kleći: Zlatko Topolski, na zemlji prvi s lijeva: Miroslav Szenci.

ŠKOLSKA GODINA 1954./55.

Kao novo, osnovan je **Mješoviti zbor** pod rukovodstvom Ivana Gorenška. **Baletni tečaj** pretvoren je u stalni odsjek Muzičke škole s planom i programom Niže baletne škole. Za nastavnika klas. baleta i ritmike postavljena je Cvjetičanin Sofija iz Zagreba. Osim toga postavljena je za solo-pjevanje Gojković Gordana, za teoriju Gorenšek Ivan i Pibernik Zlatko te Drakulić Dora, bivša učenica škole, za klavir. Postavljenjem novih nastavnika donekle je ublažen težak problem nestašice stručnog kadra, te je školi omogućen normalniji razvoj.

Knjižnica nota i muz. knjiga. Školi je uspjelo ove školske godine upotpuniti knjižnicu s većim brojem nota za instrumentalnu, vokalnu i komornu muziku te raznim muzičkim udžbenicima. Pod rukovodstvom Prof. Dore Drakulić, knjižnica će se do kraja ove školske godine potpuno reorganizirati na suvremen način.

Uočivši činjenicu, da u gradu i okolini ima vrlo malo stručnog kadra za nastavu muzičkog odgoja na opće-obrazovnim školama, uprava škole predložila je Savjetu za kulturu i prosvjetu, da odobri i materijalno omogući otvaranje **teoretsko-nastavničkog odsjeka**. Ovaj odsjek u roku od 4 godine osposobljava polaznike: 1. za nastavnike muzičkog odgoja na osmogodišnjim školama, 2. za nastavnike na Nižim muzičkim školama i 3. za zborovođe i rukovodioce muzičkih tečajeva.

Mješoviti zbor — rukovodilac prof. Ivan Gorenšek

Uz aktivno učešće **Školskog savjeta Muzičke škole** te razumjevanja Savjeta za prosvjetu i kulturu a naročitim zauzimanjem člana Savjeta druga Lava Mirskog, otvoren je početkom novembra ovaj važan odsjek kao i **odsjek opće-obrazovnih predmeta**. Na taj način je talentiranim učenicima, koji se kane posvetiti muzici kao zvanju, omogućeno opće-obrazovanje u samoj školi.

U I. razredu **teoretsko-nastavničkog odsjeka** upisano je 18 polaznika, koji su u glavnom prešli s drugih odsjeka škole. **Uslovi prijema na taj odsjek jesu:** svršenih 4 razr. gimnazije ili 8 razreda osmogodšnje škole, potpuno znanje elementarne teorije muzike i po mogućnosti 4 razreda klavira.

MUZIČKO-POVIJESNI SEMINAR

Tražeci nove oblike rada, koji će omogućiti što bolje muzičko obrazovanje učenika, uveden je pod rukovodstvom nastavnika muzičke povijesti Ivana Gorenška »povijesni seminar« s zadatkom, da sami učenici, potpuno ovladavši povijesnom materijom, sastave i održe kraća predavanja uz muzičke ilustracije iz historije muzike. Za ovu školsku godinu planirana su dva predavanja. Prvo predavanje s temom: **Muzika primitivnih naroda i muzika antike** održano je već 21. III. 1955. na Narodnom sveučilištu - predavač **Šram Vera**, učenica VIII. razreda. Drugo predavanje s temom: **Muzika XV. i XVI. stoljeća** — predavač Holik Ljerka, apsolvent škole, održat će se tokom mjeseca maja.

UČENIČKE PRODUKCIJE

Prigodom proslave 10-godišnjice oslobođenja grada, Muzička škola priprema svečani **koncert i 6 produkcija**, koje će obuhvatiti sve epohe muzičkog stvaranja. U izvedbi sudjelovat će najbolji učenici svih odsjeka, dječji zbor,

mješoviti zbor i orkestar. Nastavnik škole, kompozitor Pibernik Zlatko, konponirao je u čast proslave kantatu »Pjesma Osijeku« na tekst Dragana Mucića, a izvest će je mješoviti zbor i orkestar škole.

PROSLAVA 35-GODIŠNJICE UMJETNIČKOG I PEDAGOŠKOG RADA PROF. KUGLI JULIJA

Muzička škola sprema dvostruki jubilej: 35-godišnjicu od osnutka škole i 35-godišnjicu pedagoškog rada prof. Kugli-a, zaslužnog violinskog pedagoga, koji djeluje na školi od samog njenog osnutka, t. j. od 1920. god.

U tom razdoblju, prof. Kugli je odgojio generacije dobrih gudača, od kojih su se neki afirmirali kao umjetnici u domovini i vani u svijetu, 35 go-

Prof. Julije Kugli, nastavnik violine

dina uspješnog, nadasve savjesnog i temeljitog pedagoškog rada, donijelo je prof. Kugli-u priznanje ne samo škole i njegovih zahvalnih učenika, nego i cjelokupne kulturne javnosti te poznatih muzičkih radnika (Prof. Humla, Janigra, Matza, Pinkave i dr.).

Prilikom svoje prošlogodišnje posjete Muzičkoj školi, naš slavni zemljak Zlatko Baloković, svjetski virtuoz na violini, također je odao puno priznanje prof. Kugli-u za njegov uspješan pedagoški rad.

Uz veliko stručno znanje — požrtvovnost, zalaganje i ljubav za muziku, odlike su ovog vrsnog pedagoga, koji može svima da posluži kao uzor pravog muzičkog radnika.

SISTEM I STRUKTURA MUZIČKIH ŠKOLA

U NR Hrvatskoj postoje:

1. **Niže muzičke škole** (traju 6 godina te omogućuju nastavak školovanja na srednjim muzičkim školama)
2. **Muzičke škole** (niža i srednja zajedno, školovanje traje 10, odn. 11 god. Rang potpune srednje stručne škole)
3. **Muzička akademija** (visoka škola u rangu univerziteta, školovanje traje 5 godina).

Muzička škola u Osijeku je potpuna srednja škola.

UPIS

U prvi razred može se upisati svaki onaj učenik, koji je navršio najmanje I. raz. osnovne škole, a nije stariji od 11 godina. Na prijemnom ispitu mora da pokaže primjerno razvijen sluh, osjećaj za ritam i muzikalno pamćenje te fizičku kondiciju za učenje odgovarajućeg instrumenta. Za prijem u koji od viših razreda, učenik mora zadovoljiti zahtjevu godišnjih ispita za predhodnu nižu godinu, te mora da ima svršeni odgovarajući razred općeobrazovne škole.

ZADACI MUZIČKE ŠKOLE U OSIJEKU — DOSAD POSTIGNUTI REZULTATI

Djelovanje škole ide u pravcu muzičkog odgoja omladine, stvaranja muzičkih kadrova te podizanja muzičke kulture širokih slojeva.

Od svog osnutka do danas, ona je sve važniji faktor u kulturnom životu grada. Kao što je već ranije spomenuto, iz Muzičke škole u Osijeku izašlo je nekoliko generacija dobrih muzičara, muzičkih pedagoga i prominentnih umjetnika. Polovina današnjih nastavnika, bivši su učenici ove škole (Julija Legradić-Gorenšek, Lia Čadež, Ljerka Rotman-Kralik, Dora Drakulić i Paulus Dragan). Neki svršeni učenici ove škole već su se istakli kao solisti-pjevači u operi (Glavačević Mica, Pfaff Slavica i dr.) i kao gudači u orkestru Narodnog kazališta i filharmonije.

Veliki broj svršenih učenika iz mlađe generacije, nastavilo je studije na Muzičkim akademijama.

PERSPEKTIVE I CILJEVI

Muzička škola u Osijeku, u svom daljnjem razvoju i djelovanju obuhvaćat će sve šire narodne mase, odgojit će sve više muzičkih talenata, koji će postati budući muzički stvaraoci, muzički radnici i pedagogi te nova koncertna publika s pravilnim muzičkim shvatanjima i dobrim muzičkim ukusom.

Muzički odgoj treba da postane sve više moćno sredstvo za bogaćenje i oplemenjivanje čuvstva, za stvaranje mirne i životno-radosne atmosfere i kulturno uzdizanje naše omladine, budućeg graditelja kulturnog života u našoj socijalističkoj domovini.

U Osijeku, ožujka 1955. godine.

Prof. Julija Gorenšek

GRAĐEVNO PODUZEĆE

»**Graditelj**«

*Proizvodi sve vrste građevinskih radova
kao i sve vrste projekata
u svom projektnom birou*

Poduzeće ima gradilišta u Osijeku, Orahovici i Gundincima
SJEDIŠTE PODUZEĆA U OSIJEU - TEL. 30-19, 27-76

**TVORNICA
KOŽA**

OSIJEK

Proizvodi:

Donsku kožu,
gornju kožu
(krom i vegetabilnu)
postavnu kožu i
tehničku kožu

ROBA JE ODLIČNE KVALITETE
TRAŽITE PONUDE

TELEFON: 29-46 i 28-50
BRZOJAV: KOŽARA OSIJEK

TRGOVAČKO PODUZEĆE

Narodni Magazin

OSIJEK

*NUDI VAM: raznu tekstilnu robu na metar,
mušku, žensku i dječju konfekciju i rublje,
emajlirano posude, parfumeriju, razni
sobni i kuhinjski namještaj i drugo.*

*Posjetite našu robnu kuću bez
obaveze na kupnju.*

•**KRNDIJA**•

Trgovačko poduzeće
građevnjm materijalom i ogrjevom
na veliko i malo
OSIJEK, Radićeva 19 - Tel. 32-07

Nudi sa svog dobro sortiranog skladišta:
Rezanu i tesanu građu svih vrsta i
dimenzija, zatim lesonit ploče, šperploče,
drvolit, salonit, pokrivački materijal,
cement, gips, crijep, štukaturu, trstiku i t. d.
SVE UZ POVOLJNE CIJENE

Tehnička srednja škola

Poslije Oslobođenja Narodne vlasti nastoje da se mreža stručnih škola proširi tako, da se omogući omladini cijele naše domovine, da se opredijeli u ona zvanja, za koja pojedinci imaju najviše sklonosti. Tako je i u Osijeku 1946. osnovana Tehnička škola sa tri odjela i to: strojarskim, elektro i građevinskim. Već prve godine se u ta tri odjela upisalo oko 100 učenika. Radi uštedavanja prostorijski škola je s radom započela u današnjoj I. osmogodišnjoj školi, no već početkom prosinca seli u zgradu današnje Učiteljske škole.

Školske godine 1947./48. seli u zgradu današnje VI. osmogodišnje škole.

Potkraj 1947./48. dijeli se škola na dvije i to Tehničku sa strojarskim i elektro odjelom i ta škola je na uzdržavanju Min. industrije NRH, i Građevinski tehnikum sa građevinskim i arhitektonskim odjelom, a AOR te škole je Min. građevina NRH.

Građevinski tehnikum ostaje u istoj zgradi, dok Tehnička škola početkom 1948./49. seli u današnju svoju zgradu na Trgu Vladimira Nazora.

Početak školske godine 1953./54. opet su spojene te dvije škole u jednu, te sada Tehnička škola ima 4 odjela i to: strojarski, elektro, građevinski i arhitektonski.

Zadaci škole sastoje se u osposobljavanju učenika za sudjelovanje u procesu proizvodnje poslije završene škole. Izašavši iz škole učenici se odmah uključuju u proizvodnju kao diplomirani tehničari. Zbog toga se kroz vrijeme školovanja težište polaže na stručno obrazovanje učenika, ne zapostavlja se pri tome ni opće obrazovanje. Škola ne stvara samo uske stručnjake, nego ih čini sposobne da kritički posmatraju pojave oko sebe i upoznaju zakonitost našeg društvenog i kulturnog razvitka. To je upravo zadaća opće obrazovnih predmeta, koji se proučavaju nešto manje nego u školama opće obrazovnog tipa. Pored dobivanja stručnog teoretskog znanja učenik se bavi i praktičnim radom, tako da je tip ove škole našao vrlo sretno rješenje između intelektualnog i fizičkog rada. Ovdje se učenik uči cijeniti i voliti rad.

S položenim diplomskim ispitom učenici mogu nastaviti studij na Tehničkom fakultetu i tako steći najviše obrazovanje.

Svi dosada diplomirani učenici ove škole dobili su odmah odgovarajuća namještenja po našim tvornicama i raznim poduzećima i gradilištima. Iz pisama, koja su mnogi učenici ove škole uputili nastavničkom zboru, vidi se, da su s izabranim zvanjem zadovoljni, a naročito u pogledu plaća.

Pored redovite teoretske nastave učenici imaju i obaveznu praktičnu nastavu po 4 sata tjedno. Radionice su u školskoj zgradi, vrlo su zračne i odgovaraju današnjim zahtjevima higijene. Provedena je vrlo dobra zaštita od eventualnih nesreća. Svaki učenik radi pod nadzorom stručnog učitelja, koji obilazeći učenike nadzire i korigira njihov rad. On im daje savjete i konkretnim primjerima pokazuje njihove nedostatke. Škola ima slijedeće radionice: Radionicu za ručnu obradu metala, strojarsku radionicu s 2 tokarska stroja, s glodalicom, 2 poprečna struga, automatom, velikom bušilicom i pilom za željezo. U kovačnici ima perni bat. U stolarskoj radionici ima 6 stolarskih tezgi, tračna i kružna pila.

U elektroradionici vrše praktičnu nastavu učenici III. i IV. razr. elektroodjela. Tu vrše razne elektroinstalacije za razna poduzeća, premataju elektromotore, izrađuju razne instrumente, učila itd.

Škola ima potpuno uređeni elektrolaboratorij sa vlastitom transformatorskom stanicom, izvorima istosmjerne i izmjenične struje, pa učenici mogu u laboratoriju vršiti razna mjerenja i ispitivanja.

Poslije završenog II. razreda učenici se upućuju na obaveznu jednomjesečnu ferijalnu praksu, te se već za vrijeme školovanja upoznaju s radom u poduzećima i organizacijom proizvodnje.

Učenici brzo zavole rad u radionici, jer sami osjete ljepotu stvaralačkog rada i proizvodnje. Pri radu se kod njih stvara svijest o korisnosti rada i oni postaju svjesni uloge, koju će uskoro imati u daljnjoj izgradnji našega socijalističkog društva, pa teže da steknu što više znanja.

U školu se mogu upisati učenici sa završenom osmogodišnjom školom. Prednost imaju učenici s odličnim i vrlo dobrim uspjehom, a naročita se važnost polaže na ocjenu iz matematike. Učenici, koji reflektiraju na upis u ovu školu, dužni su podnijeti upravi škole molbu, taksiranu sa trideset dinara i priložiti joj svjedodžbu zadnjega razreda.

Molba se predaje tokom mjeseca srpnja lično u upravi škole ili putem pošte. Do 15. kolovoza uprava škole obavještava reflektante o uspjehu njihovog konkursa. to jest, da li su primljeni ili ne. Molbi treba priložiti i poštansku narku od 15 dinara.

Upisi u školu se vrše 1., 2. i 3. rujna, a redovita nastava započinje nekoliko dana poslije završenih upisa.

Škola ima i svoj internat s kapacitetom od 100 učenika. On se nalazi gotovo u centru grada, okružen parkovima i šetalištima. Mogućnosti rada u internatu su vrlo povoljne. Predviđeno je vrijeme za učenje, odmor i zabavu. U internatu je razvijen drugarski život. Naravno, da je učenicima dopuštena posjeta kina, kazališta i sportskih priredbi. Internat ima tu prednost, jer u njemu učenici stanuju i jedu jeftinije, nego u gradu, gdje su obično izvrgnuti ucjeni nesavjesnih građana. Učenici plaćaju za stan i cijelu opskrbu mjesečno oko 4.500 dinara. Sa stanom i hranom oni su zadovoljni. Nadzor nad učenicima vrše stručna lica, t. j. dva odgojitelja i upravitelj internata.

Učenici I. razreda već prve godine posjećuju vod vodstvom stručnih nastavnika osječku industriju, a građevinci i arhitektonci sva veća gradilišta u gradu. Tokom godine cijela škola načini zajednički posjet kojem većem kombinatu u okolini Osijeka.

Učenici starijih razreda pod vodstvom stručnih nastavnika — inženjera načine višednevnu ekskurziju u naše poznate industrijske centre.

Tokom godine obično se priredi i po jedna zabavna ekskurzija za sve učenike škole.

U I. i II. razredu uz opće obrazovne predmete ima i po nekoliko stručnih predmeta, što se vidi i iz priloženog nastavnog plana za prve razrede. No broj opće obrazovnih predmeta je u starijim razredima sve manji, te prevladavaju stručni predmeti.

Nastavni plan za prve razrede:

Predmet	I. stroj.	I. elektro	I. građev.	I. arhit.
Hrvatski ili srpski jezik	3	3	3	3
Njemački jezik	2	2	2	2
Povijest	2	2	2	2
Zemljopis	2	2	2	2
Fiskultura	2	2	2	2
Matematika	6	6	6	6
Fizika	3	3	2	2
Kemija	2	2	—	—
Mehanika	3	2	—	—
Tehnologija	3	2	3	3
Tehničko crtanje	4	4	2	2
Nacr. geometrija	3	3	3	3
Osnovi elektrotehnike	—	4	—	—
Prostor. crtanje	—	—	2	2
Građev. konstruk.	—	—	7	7
Praktični rad	4	4	2	2

»Slavonija«

HOTELSKO UGOSTITELJSKO PODUZEĆE
OSIJEK

Gradani i putnici

*posjetite hotel „Slavoniju“
(preko puta željezničke stanice)*

Hotel »Slavonija« pruža Vam udoban smještaj, a u svako doba imate bogat izbor toplih i hladnih jela, te prvorazrednih prirodnih vina, rakije i ostalih pića.

Posjetite hotel „Slavoniju“ i uvjerite se u kvalitet naših usluga

UČENICE! NE ZABORAVI,

da se sa školskim knjigama, i svim potrebnim materijalom kao bilježnicama, risačim blokovima, olovkama, gumama i ostalim pravodobno opskrbiš.

Najbolje i najjeftinije ćeš kupiti u

KNJIŽARI I PAPIRNICI „PROSVJETA“

OSIJEK, Bulevar J.N.A. broj 37

Ujedno preporučamo naš veliki izbor svih knjiga za lektiru i učila

„Drava“ *Industrija odijela*
PROIZVODIMO I NUDIMO NA
VELIKO I MALO

*Muške dugačke i kratke kožne kapute, kožne bluze za motoriste
kožne hlače za jačanje, te svu
ostalu mušku, dječjačku i dječju
konfekciju*

Svu gore navedenu robu možete
nabaviti u našim prodavaonicama

OSIJEK - UL. A. CESARCA
BROJ 1 i BROJ 8

OPĆE TRGOVAČKO PODUZEĆE OSIJEK

za promet šivežnim namirnicama i kućnim
potrepštinama, bojama, lakovima
i kemikalijama, staklom, porculanom
i keramikom, papírom, kancelarijskim
i školskim priborom, galanterijom, ušarskom
robom, parfumerijom i kozmetikom

OSIJEK

ŠTROMAJEROVA UL. BR. 5

Telefoni: 20-95 i 20-96

Brojovna kratica: „Trgovačko“

Posluje gore navedenom robom na veliko.

Izolite nas posjetiti, radi nabave robe
u našem prodajnom odjelu
Štromajerova ulica broj 5/l.

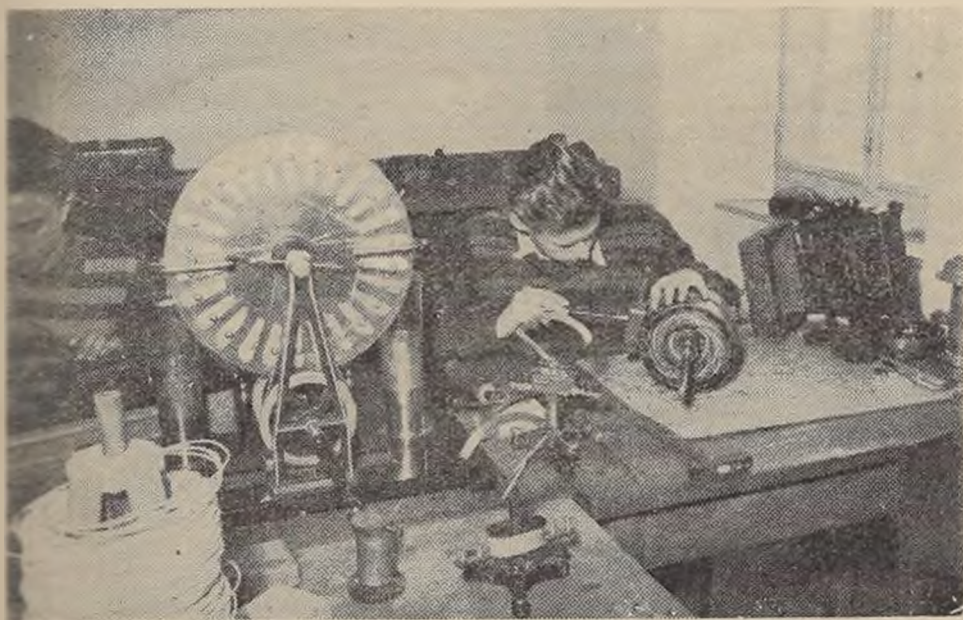
Industrijska škola - Osijek

Nalazi se u Tvrdi, Partizanski trg broj 1 od 1. I. 1954. g., dok se prije toga nalazila u krugu Ljevaonice željeza, Osijek.

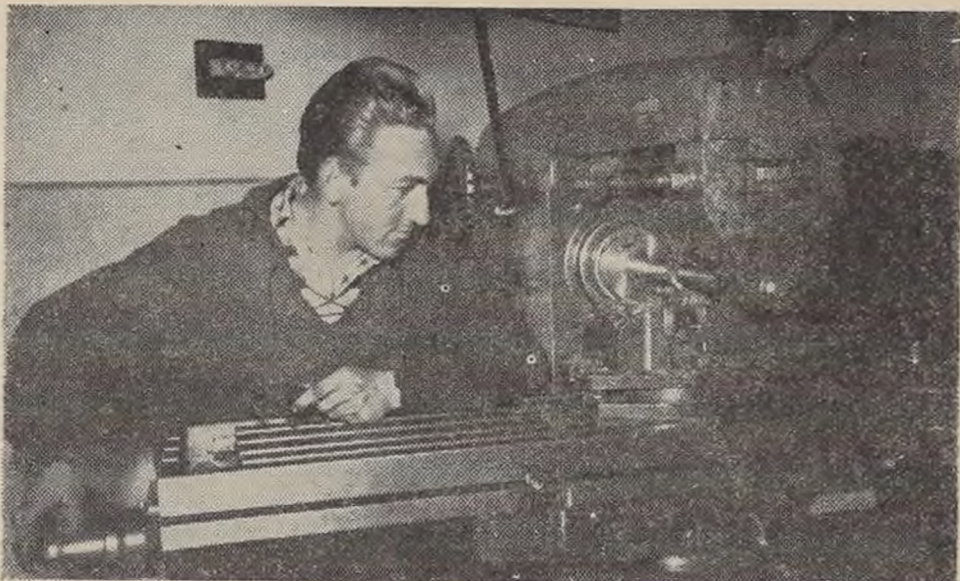
U ovoj školi izvodi se teoretska i praktična nastava u učionicama i radionicama, koje su smještene u jednoj zgradi.

Da bi ilustracija o Industrijskoj školi bila jasnija, iznosimo slijedeće:

To je upravo jedna mala tvornica, koja ima svoju vlastitu školu sa oko 150 do 160 učenika godišnje.

Učenici Industrijske škole na praktičnom radu u elektro odjelenju

Učenik Industrijske škole za vrijeme praktične nastave

Uslovi za prijem u školu su slijedeći: kandidat treba da je s uspjehom završio osmogodišnju školu, da je potpuno zdrav, da nije mlađi od 14, a stariji od 18 godina.

Školovanje traje tri godine, a svaki učenik izabere prilikom upisa jedan od slijedećih zanata: strojo-bravarski, alatničarski, željezo-tokarski, model-stolarski i elektro-motački.

Teoretska i praktična nastava traje dnevno 7 do 8 sati. Za vrijeme školovanja učenik prima mjesečnu nagradu i to: I. razred Din. 1.000.-, II. razred Din. 1.500.-, i III. razred Din 2.000.-.

Nakon uspješnog završenog III. razreda svaki učenik polaže završni ispit koji se sastoji iz slijedećih predmeta:

1. Praktičnog rada
2. Tehničkog crtanja
3. Hrvatskog ili srpskog jezika
4. Stručne računice
5. Stručnih predmeta (tehnologije, elmenata strojeva i enciklopedije strojeva)

Upis traje od 1. IX. do 5. IX. za sve razrede, a naknadni upis do kraja rujna. Kandidati za upis u I. razred mogu slati svoje molbe upravi škole preko velikih školskih praznika, s napomenom, koje zanimanje žele izučavati u školi. Molbe se taksiraju sa 30.- Din državne i 15 Din gradske takse. Istoj molbi treba priložiti: školsku svjedožbu, izvod iz matice rođenih i liječničko uvjerenje.

Polaznici I. i II. razreda na kraju godine obavljaju jednomjesečnu ferijalnu praksu u osječkim poduzećima da se upoznaju s metodama i tempom rada po pogonima, te ostalim prilikama koje vladaju u poduzećima.

Učenik za kratko vrijeme stiče potrebnu kvalifikaciju i samostalnost u odnosu na druge škole. Škola je krikladna za djecu roditelja slabijeg imovnog stanja, kao i za svu ostalu djecu, koja pokazuju smisao za metalnu struku.

Po završetku školovanja učenik se uključuje u privredu kao kvalificirani radnik svoje struke i zanimanja.

U industrijskoj školi isključena je svaka mogućnost eksploatacije učeničke mlađe snage, jer od prvog dana učenik dobije svoje radno mjesto u učionici i radionici.

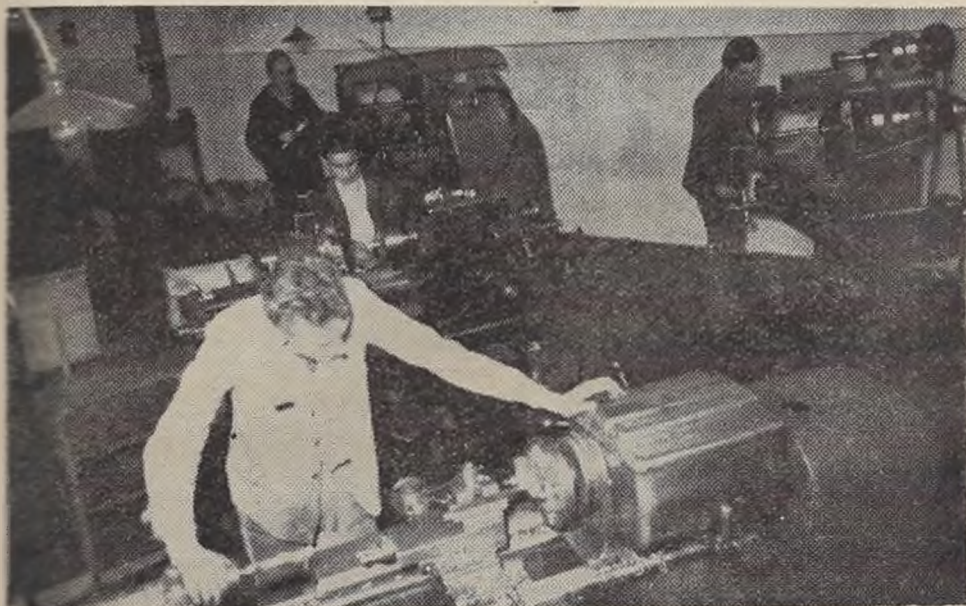
Svaki mcmemat iskorištava se u svrhu njegovog odgoja i obrazovanja. Ova škola postoji u Osijeku već 25 godina i do danas je osposobila priličan broj stručnog kadra za našu privredu. Svršeni učenici ove škole nalaze se u poduzećima širom naše domovine, te prema svojim sposobnostima vrše razne funkcije kvalificiranih radnika, poslovođa, dispečera, stručnih učitelja i t. d.

Škola raspolaže s domom, gdje su smješteni učenici, kojima je mjesto stalnog boravka izvan grada Osijeka. Potpuno izdržavanje u domu iznosi oko Din 4.000 — mjesečno. Učenici mogu stanovati i privatno u gradu.

Pored obaveznih predmeta u školi se njeguje neobavezno glazba preko tamburaške i pjevačke sekcije.

Industrijska škola predstavlja novi način izgradnje kadrova kvalificiranih radnika. Preko nje dobiva naša socijalistička privreda dobre stručne kadrove, te dobro odgojene i obrazovane članove zajednice, koji će biti nosioci napredne privrede.

Z. G.

Učenici Industrijske škole na praktičnom radu u željezotokariji

Učenci Industrijske škole na praktičnom radu u strojobravariji

NASTAVNI PLAN ZA INDUSTRIJSKE ŠKOLE METALNOG SMJERA

Red. br.	P r e d m e t	Opći metalni i strojarski		
		I.	II.	III.
1.	Hrvatski i srpski jezik	2	2	2
2.	Ustav sa zakonodavstvom	—	—	2
3.	Ekonomska geografija	2	—	—
4.	Tjelesni odgoj	2	2	2
5.	Predvojnička obuka	—	—	2
6.	Stručna računica	2	2	2
7.	Mehanika	2	2	—
8.	Tehničko crtanje	4	2	2
9.	Mehanička tehnologija	4	3	2
10.	Elementi strojeva	—	3	3
11.	Enciklopedija strojeva	—	2	—
12.	Enciklopedija elektrotehnike	2	—	—
13.	Organizacija proizvodnje	—	—	2
	Teoretska nastava nedjeljno	20	18	19
	Praktična nastava nedjeljno	24	28	32
	U K U P N O	44	46	51

U školi budućih majstora

Prva jutarnja magla, što u pramenovima visi i kida se nad osječkim ulicama ispratila je jutros na posao prve partije tvorničkih radnika, a zajedno s njima i 150 učenika Industrijske škole u Tvrdi.

Dvije smjene učenika točno u 6 sati započinju jutarnju teoretsku i praktičnu nastavu. Jedni za knjigom, drugi za strugom i elektromotorom, šest specijalnih struka budućih kvalificiranih radnika stoji uz svoje strojeve disciplinirano kao pravi tvornički veterani.

Na tablicama ispod strojeva ponegdje se bijeli papir sa nacrtanim predmetom. Deset pogleda na crtež i jedan potez rukom to su karakteristike svakog početka. Tako i u Industrijskoj školi počinje izučavanje nove radne operacije. Turpija prelazi oprečno preko čelika, lagano i nesigurno pokazuju se prvi obrisi žlieba.

U istoj radionici, gdje se bojažljivo izučavaju prve radne operacije, učenici starijih razreda već privređuju zajednici. Iz odjela željezo-tokarije izaći će krajem veljače toliko potrebni stroj za rezanje furnira, koji su učenici ove škole kopirali iz tvornice »Ivo Marinković«. I ne samo ovaj stroj. Motorne pile, ručne bušilice, skidači remenica i niz drugih strojeva već godinu dana naručuju kupci iz Osijeka, Zagreba, Novog Sada, Sarajeva i drugih gradova. Ovih dana radionice Industrijske škole u Osijeku uzele su u posao novi projekt tokarskog stroja za preciznu mehaniku.

Majstori nadgledaju poslove u radionici. S ovakvim učenicima, kažu, lako je raditi. Momci su uredni i dobri, a na radnoj disciplini ne može im se namjeriti. Bude i po koji kvar. To je neizbježno na svakom poslu, gdje se uči. Međutim, učenici sami izdržavaju svoju školu, ne samo učenici, već ozbiljni radnici što su podložni istim plimama i osjekama radnog elana kao i ostali radnici.

Za vrijeme dok jedna smjena učenika proizvodi strojeve i nastavna učila, namotava elektro-motore i izrađuje ortopedska pomagala za bolnicu, dotle na drugom katu, gdje se obavlja teoretska nastava vlada savršena tišina.

Sitno zvonjenje školskog zvonca poziva na odmor. Smjene školskih sati međutim ne vrijede za radionice. Elektro-motač Drago Špiranović, učenik II. razreda i dalje nastavlja s proračunima podataka za elektro-motor, koji je tu na stolu pred njim omotan stotinama sjajnih bakarnih niti. Debljina žice i broj namotaja kolektivno su izračunati, a primjenu proračuna i namotavanje motora obavlja sam Drago, pouzdano i smjelo. Poduzeće »Metal« u Osijeku dobit će propisno popravljien elektro-motor, ispitan i popravljien u samoj radionici.

Tako je u školskim radionicama, tako je i u učionicama na drugom katu. U odjeljenju drugog razreda kratkotrajni odmor nije izazvao neke vidljive promjene. Domaće i školske teke uredno leže jedna kraj druge, a zaštićena olovka spremna je za najavljeno novo predavanje iz tehnologije. Zadržali smo nastavnika tehnologije u kraćem razgovoru. U kancelariji nastavničkog zbora proviruje crnpuhasta glava ozbiljnog redara Ilije Lemajića.

Lijepo je raditi s ovako vrijednim i dobrim dječacima — govore njihovi nastavnici.

Utisci dopisnika »Glasa Slavonije«

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA

Osijek VI. - Retfala

TELEFONI: 29-75, 29-50, 29-51

Tekući računi kod Narodne banke filijala Osijek: 579-T-197, 579, 580, 581, 582

Pogon: Trgovina, ugostiteljstvo i prerada mesa

posluhuje svoje zadrugare i ostalo građanstvo s raznovrsnom robom, alkoholnim i bezalkoholnim pićima i mesnim proizvodima

Pogon: Izvoz

vrši otkup svih poljoprivrednih proizvoda, stoke, konja, peradi i jaja, te izvozi sa svoj račun putem ovlaštenog zadrushnog poduzeća

Pogon: Zantske radionice

proizvode i vrše usluge u stolariji, kolariji, mašinskom odjeljenju za preradu drva, krojačnici, postolarnici, kovačnici i građevinarstvu

Pogon: Poljoprivreda

uzgaja sve vrste kulture povrća i žitarica, ima stočarstvo, svinjogojstvo i ovčarstvo

TRAŽITE ZA NAŠE PROIZVODE I USLUGE PONUDE
CIJENE SU UMJERENE - POSLUGA SOLIDNA

„SLOBODA“

PROIZVODNO PREHRAMBENO PODTZEĆE

PRIJE „KAROLINA“

OSIJEK - Telefoni: direktor 29-84, komerc. 22-07

Brojovi: „Sloboda“ Osijek - Tekući račun kod Narodne banke, filijala 577 Osijek, rn. br. 577-T-14
Željeznička stanica Osijek - Donji grad

*Proizvodi sve vrste kvalitetnog keksa
i vafel proizvoda i to:*

*Domaći, Albert, Petit beuce, Medenjaci, Čajni kolutići i mješavina, Slavonija,
Afrika, Čokoladni Albert, Čokoladna čajna mješavina, Čokoladne kočke,
Vesna deset, Vafel proizvode svih vrsta*

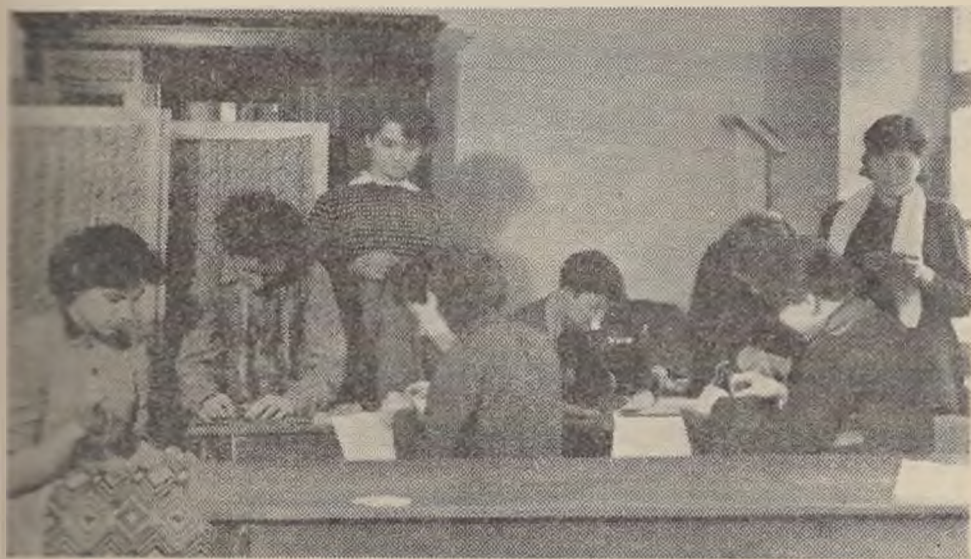
SVI PROIZVODI PAKOVANI SU U UKUSNOJ AMBALAŽI I RINFUZI
VRLO POVOLJNI DOBAVNI USLOVI - ISPORUKA BRZA I TOČNA

Škola za učenike u privredi mješovitog tipa

Donji grad

Nalazi se u Donjem gradu, Ulica Bratstva i Jedinstva br. 23 (kraj Kozare). — Škola neprekidno radi od 1945. do danas, te je u toku 10 godišnjeg rada dala privredi velik broj stručnih radnika.

Zadatak je škole da osposobi omladinu za stručne kvalificirane majstare, te da ih odgoji za buduće rukovodioce u našoj privredi.

Učenice II. a razreda — krojačice — u školskoj radionici za vrijeme nastave teorija kroja i šivanja

U ovoj školi izvodi se teoretska nastava 3—4 sata dnevno i to poslije podne, dok se praktična nastava izvodi na radnim mjestima, t. j. kod poslodavaca.

Čl. 14. Uredbe o učenicima u privredi propisao je da ukupno vrijeme praktičnog rada i teoretske nastave u privredi iznosi:

U I. godini učenja	42 sata tjedno
U II. „ „	45 „ „
U III. „ „	48 „ „

Prema tome odnos praktičnog rada i teoretske nastave treba da je:

U I. razr. teoretska nastava je	18 sati,	a praktična	24 sata tjedno
U II. razr. „ „	15 „ „	30 „ „	„ „
U III. razr. „ „	12 „ „	36 „ „	„ „

Predmeti za I. razred jesu:

Hrvatski ili srpski jezik	3 sata tjedno
Higijena	2 „ „
Kemija	2 „ „
Fizika	2 „ „
Matematika	3 „ „
Stručni predmeti	6 „ „
<hr/>	
Teoretska nastava	18 sati tjedno
Praktična nastava	24 „ „
<hr/>	
S v e g a	42 sata tjedno

Predmeti za II. razred jesu:

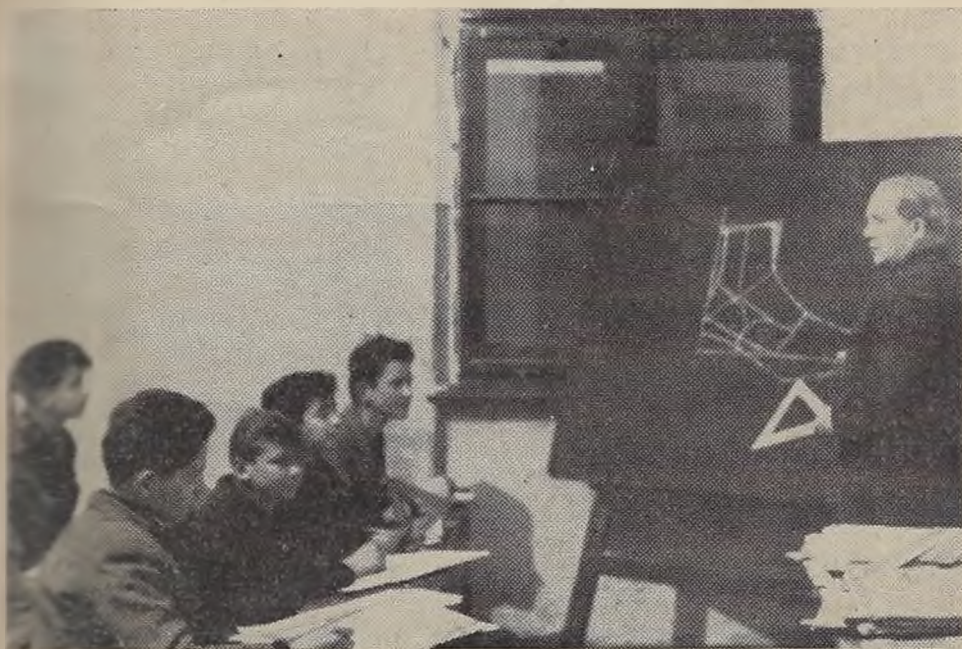
Hrvatski ili srpski jezik	3 sata tjedno
Geografija (ekonomska)	2 „ „
Matematika	3 „ „
Stručni predmeti	7 „ „
<hr/>	
Teoretska nastava	15 sati tjedno
Praktična nastava	30 „ „
<hr/>	
S v e g a	45 sati tjedno

Predmeti za III. razred jesu:

Hrvatski ili srpski jezik	2 sata tjedno
Zakonodavstvo	2 „ „
Matematika	2 „ „
Stručni predmeti	6 „ „
<hr/>	
Teoretska nastava	12 sati tjedno
Praktična nastava	36 „ „
<hr/>	
S v e g a	48 sata tjedno

Učenci III. b razreda stolari za vrijeme nastave u školi iz stručnog ertanja

Učenci I. e razreda — obučari — u školi za vrijeme nastave iz obučarstva

Upis u školu vrši se u vremenu od 1.—5. rujna, a izvanredni upis odobrava direktor škole do 30. rujna. Upisivati se mogu učenici, koji su s uspjehom završili VI. razr. osmogodišnje škole, a u slučaju da se ne javi dovoljan broj i učenici sa završenim IV. razredom osnovne škole. U školu se mogu upisati učenici za sve struke, osim metalske, koji su navršili 14. godina života, a nijesu stariji od 18 godina, a tjelesno su i duševno zdravi.

Struke su: drvodjelska, tekstilna, kožarska, prehrambena, te mješovite struke, u koje spadaju: zidari, crepopokrivači, ličilci, brijači, frizeri, vulkanizeri, klesari i t. d. Također se upisuje i fotografska struka, za koju je potrebna svršena Osmogodišnja škola, lt. j. mala maturala.

Škola traje 3 godine, te učenik nakon uspješno završenog III. razr. polaže završni ispit iz ovih predmeta:

1. Praktični rad; 2. hrvatsko-srpski jezik; 3. matematika (pismeno i usmeno); 4. stručno crtanje; 5. tehnologija.

Za vrijeme školovanja učenik prima mjesečnu nagradu i to za I. razred 1000 din, za II. razred 1500 din, za III. razred 2000 din. Socijalno ugroženi učenici imaju pravo na besplatan smještaj u Domu učenika u privredi »Josip Kraš« Osijek, Gornji grad, Zagrebačka 2a, dok ostali učenici plaćaju za stan i opskrbu din 4.200.—. Učenicima je omogućeno da se uključe u pjevački zbor na ovoj školi, a također im je omogućeno tjelesno vježbanje u školskoj gimnastičkoj dvorani kao članovima fisk. društva »Partizan«. Osim toga učenici se mogu služiti i školskom knjižnicom.

Učenici zidari »Grade« za vrijeme zimskih dana u svojoj učionici

Učenici pleću vunu »Crvena zvijezda« na radu

Svake godine škola upriličuje s učenicima II. i III. razreda ekskurzije u razne krajeve naše domovine, radi upoznavanja njenih prirodnih ljepota i radi stručnog usavršavanja učenika. Pri koncu školske godine učenici izložili svoje najbolje radove na izložbi škole, te se najbolji radovi nagrađuju sa 5.000 din.

Osječki sajam

ODRŽAVA SE GODIŠNJE DVA PUTA

PROLJEĆE:

6.-15. MAJA 1955.

sajam industrije i obrta

JESEN:

OKTOBAR 1955.

sajam

poljoprivredno-prehrambenih
proizvoda i industrije

Informacije:

OSJEČKI SAJAM ~ OSIJEK

TELEFON 31-42

Sve trgovinske komore

i poslovnice „Putnik“ u državi

„KOTEKS“

OSIJEK

PODUZEĆE ZA PROMET
SIROVOM KOŽOM
I VUNOM

OTKUPLJUJE:

Domaću runsku vunu, sve vrste
sirove kože krupne i sitne sto-
ke, krzna divljači, životinjske
dlake (svinjska dlaka, konjski
rep, griva, govedji rep), loj, ot-
patke masnoća, hrastovu
šišarku

OTKUPNE STANICE

i ovlašteni komisionari u svim
kotarskim centrima Slavonije i
Baranje

ROBU PREUZIMA

na svojim skladištima i odmah
isplaćuje po najvišim
dnevним cijenama

SAV

školski, pisači, risači i uredski pribor
dobavlja uz
najpovoljnije cijene

„VELEPAPIR“

trgovačko poduzeće
papirom,
pisačim, uredskim i
školskim priborom na
veliko

OSIJEK I.

Trg Marina Držića broj 1

Tvornica žigica

Drava

OSIJEK

proizvodi
kvalitetne
žigice
za domaće
i inostrano
tržište

Škola učenika u privredi Gornji grad

Učenik II. razr. na radu

Učenici, koji završe školu učenika u privredi, postaju kvalificirani radnici metalske odnosno elektro struke. Svaka od tih struka ima više zanimanja, tako na pr. kod metalaca postoje: tokari, automehaničari, strojobravari i bravari i niz drugih zanimanja. Isto tako je slučaj i kod elektro-struke, gdje se učenici osposobljavaju za radio i elektro mehaničare, pogonske električare, kao i za druga zanimanja.

Za vrijeme ovog školovanja učenici se nalaze u radnom odnosu poduzeća, gdje izučavaju zanat. Tamo rade svakodnevno određeni broj sati, što zavisi o tome, koji razred polaze, odnosno koju godinu uče zanat. Poslije radnog vremena u poduzeću, učenici dolaze u školu, gdje stiču potrebno općeobrazovano i teoretsko znanje iz stručnih predmeta.

Osim što daje učenicima potrebno teoretsko i praktično znanje, zadatak je naše škole i u tome, da stvori privredi i dobre, poštene građane, koji će danas sutra moći da prime upravu tvornica i poduzeća u svoje ruke.

Za vrijeme svoga školovanja učenici se uzdižu kako u stručnom pogledu, tako i u ostalim oblicima društvenog života. Ovo se postiže na taj način, što se učenicima pruža i mogućnost kulturnog rada. Na školi postoji veoma dobar pjevački zbor, u kojemu talentirani učenici mogu da rade i da se uzdižu.

Tokom godine učenici odlaze na razne školske ekskurzije, koje imaju zadatak da učenicima osim stručnog programa pruže odmor i razonodu.

Osim toga družina Ferijalnog saveza na školi omogućuje svima učenicima posjećivanje kulturnih i historijskih spomenika u našoj zemlji.

Koncem svake školske godine upriličuje se s učenicima završnih razreda velika naučna ekskurzija, putem koje učenici upoznaju i ostale dijelove naše zemlje.

Za vrijeme naukovanja učenici mogu stanovati u Domu »Josipa Kraša«. U Domu im je osiguran stan i hrana, kao i povoljni uvjeti za rad. Osim toga može se naći i u gradu po privatnim kućama po koja prostoriya za stanovanje, samo što je u tom pogledu opskrba znatno skuplja.

Učenicima, koji završe našu školu osigurano je namještene u poduzeću, u kome su izučavali zanat, najmanje godinu dana. Ukoliko oni hoće, mogu mjesto napustiti odmah poslije školovanja. Vrlo dobrim i dobrim učenicima osigurano je stalno namještenje u bilo kojem poduzeću na području naše zemlje.

Isto tako su učenicima osigurane dobre plaće, što zavisi i od njihovog zalaganja i sposobnosti u radu, kao i od poznavanja struke.

Učenici, koji žele da se upišu u našu školu moraju imati završenu Osmogodišnju školu. U iznimnim slučajevima će se primati i oni učenici, koji imaju samo šest razreda Osmogodišnje škole, ali samo za slijedeće zanate: kovač, lievač i limar.

Prije upisa u školu učenik mora najprije da nađe poduzeće, u kojem će izučavati zanat i na temelju potvrde poduzeća bit će upisan u školu.

Učenik na radu u centralnoj mašinskoj radionici

NASTAVNI PLAN ZA ŠKOLU UČENIKA U PRIVREDI — OSIJEK G. G.

Red. br.	P r e d m e t	Razred		
		I.	II.	III.
1.	Hrvatski ili srpski jezik	2	2	2
2.	Osnovi državnog uređenja sa zakonodavstvom	—	—	2
3.	Geografija	—	2	—
4.	Tjelesno vježbanje	1	1	1
5.	Predvojnička obuka	—	—	2
6.	Stručna računica	2	2	2
7.	Tehničko crtanje	3	2	2*
8.	Mehanička tehnologija	4	2	2*
9.	Elementi strojeva	—	2*	2*
10.	Enciklopedija strojeva	—	3	—
11.	Osnovi elektrotehnike	2	2**	—
12.	Električni strojevi	—	—	2**
13.	Električne instalacije	—	—	2**
14.	Električna mjerenja	—	—	2**
15.	Higijena	2	—	—
16.	Društveno moralni odgoj	1	1	1
Teorijske nastave nedjeljno		17	17	16
Praktične nastave nedjeljno		24	28	32

Napomena: U II. i III. razredu učenici elektro struke ne prisustvuju satovima, koji su označeni *, dok metalci ne dolaze na satove, koji su označeni **

Škola učenika u trgovini

Učenica na radu u prodavaonici

Nakon Oslobođenja, dok je još trgovina na malo bila u privatnim rukama nije se toliko osjećala potreba za novim kadrovima u trgovini. Tada su u trgovini uglavnom radili privatnici, vlasnici trgovačkih radnja uz pripomoć članova svojih obitelji. Onih, koji bi učili trgovinu, skoro i nije bilo.

Sat društveno-moralnog odgoja

Učenik na praktičnom radu u »Narodnom magazinu«

Kada je međutim i trgovina na malo počela 1947. naglo prelaziti u socijalistički sektor, odjednom se osjetila akutna potreba za mlađim kadrovima u trgovini. Tada su narodni odbori organizirali tromjesečne kurseve, na kojima su se spremali trgovački pomoćnici. Ipak se uočilo, da tako na brzinu odgojeni kadrovi ne mogu zadovoljiti i da bi trebalo prići osnivanju redovnih škola za spremanje mlađeg prodavačkog osoblja u trgovini. U tome cilju je Gradski narodni odbor u Osijeku početkom listopada 1949. donio odluku o osnivanju Škole učenika u trgovini u Osijeku. Nastava je trajala dvije godine, a prve godine bilo je svega 128 učenika-ica. Iduće školske godine broj učenika je pao na 93, a slijedeće na 78. Većina učenika su bile djevojčice. Škola je od početka na budžetu GNO-a Osijeka. Prvi upravitelj je bila učiteljica Ruža Budisavljević.

Školske 1950./1951. fuzionirala se škola s Nižim trgovačkim tečajem u Osijeku i preselila se u zgradu Ekonomskog tehnikuma Osijek, B. Radića 17.

Ovom fuzijom škola je dobila školski namještaj za tri kompletna razreda od po 30 učenika. Od 1954. god. škola radi u zgradi Škole učenika u privredi, Osijek, gornji grad, Sunčana 1. Nastavnici su većinom honorarni i to sa Ekonomske srednje škole u Osijeku, budući da su i nastavni predmeti slični.

Škola sprema kadrove za trgovinu za grad Osijek i bližu okolicu. Godišnje putuje vlakom od Belišća, Valpova, Petrijevac i t. d., desetak učenika na nastavu.

Brci učenika, koji pohađaju Školu učenika u trgovini broji oko 80 učenika u sva tri razreda.

Brničević Frane

Učenica III. razr. na radnom mjestu u »Narodnom magazinu«

NASTAVNI PLAN ŠKOLE UČENIKA U TRGOVINI

Red. br.	Predmet	Razred		
		I.	II.	III.
1.	Hrvatski ili srpski jezik	2	2	2
2.	Njemački jezik	2	2	2
3.	Higijena s higijenom rada	2	—	—
4.	Osnovi državnog uređenja sa zakonodavstvom	—	—	2
5.	Ekonomska geografija	1	2	—
6.	Stručna računica	2	2	2
7.	Društveni i moralni odgoj	1	1	1
8.	Tjelesno vježbanje	2	2	2
9.	Predvojnička obuka	—	—	2
10.	Organizacija i tehnika trgovine	3	4	2
11.	Poznavanje robe	3	3	3
	Teorijska nastava nedjeljno	18	18	18
	Praktična nastava nedjeljno	24	24	30
	Ukupno	42	42	48

Učenje vrši od 1. — 5. rujna.

Uvjeti za upis jesu:

Ugovor o učenju.

Svjedodžba o svršenoj Osmogodišnjoj školi.

Izvod iz matične knjige rođenih.

Ženska stručna škola u Osijeku

Ženska stručna škola u Osijeku osnovana je 1952., sa ciljem da okupi mladu žensku omladinu, koja želi da se posveti krojačkom zanatu, a koja nije mogla biti uključena u naukovanje u bilo kojem sektoru u privredi.

Da je škola bila potrebna i njeno osnivanje opravdano, dokazuje to upis na početku rada škole. Bilo je predviđeno da se primaju samo omladinke, koje su završile 7-godišnju školu, ali budući da je bio veliki interes i onih, koje nisu: bilo iz koga razloga mogle završiti potrebnu prednaobrazbu, to su se u ovoj godinu rada primane i učenice s manje razreda 7-godišnje škole, kako bi se okupile u školu sve, koje nisu dotada uključene bilo u koju školu ili u naukovanje.

Škola je počela radom 1. prosinca 1952. sa 107 učenica, a 1953./1954. školske godine upisano je 148 učenica. Za ovu školsku godinu upisano je 179 učenica, tako da škola radi sa 5 odjeljenja stručne škole i s jednim odjeljenjem pripravnog razreda.

Kako za ovu školsku godinu, tako i nadalje, u školu se primaju omladinke, koje su s uspjehom završile osmogodišnju školu i upisuju se u I. razred stručne škole, i one sa VI-godišnjom školom — a to su mahom djeca sa sela — upisuju se u pripravni razred, kako bi u najosnovnijem nadoknadile razlike u prednaobrazbi.

U razredima stručne škole uz hrvatsko-srpski jezik i matematiku kao općeobrazovne predmete, uče nadalje predmete, čije je poznavanje vezano za njihov budući rad u struci, kao ekonomski zemljopis i tehnologiju tekstila., a zatim stručne predmete teoretski i praktički dio, t. j. teoriju krojenja i obratni rad šivanja, te ženski stručni rad i dekorativno crtanje. Uz ove predmete uče domaćinstvo, nauku o ishrani te praktično rade u kuhinji. Higijeni i odgoju djeteta posvećena je pažnja, koju i zaslužuje izučavanje toga predmeta od strane mladih djevojaka. Tjelesni odgoj kao neophodan u odgajanju mladih generacija uopće, također zauzima svoje mjesto, a muzički odgoj i

zbornu pjevanje uveliko pomaže njihov odgoj u pravcu razvijanja smisla za lijepo i priprema ih za budući rad u kulturno-umjetničkim društvima. One u završnim razredima uče i predvojničku obuku.

Ako sad podrobnije pogledamo sve te predmete, koji se u školi uče, onda vidimo, da se učenice uz izučavanje struke za svoje buduće zvanje radnika, praktički pripremaju i za rad, kako budućih domaćica, tako i majki, a što je svakako kod ženske omladine važno i poželjno. Učenice pripravnog razreda prema postavljenom cilju rada u tom razredu, a koji je već spomenut, izučavaju općeobrazovne predmete, koji se nalaze i u programima osmogodišnjih škola.

Materijal potreban za rad u struci nabavljaju učenice same i prema tome izrađuju kako odjevne predmete, tako i predmete ručnog rada za sebe. Izrađuju predmete bijeloga rublja počevši sa posteljinim preko povojnih jastuka i dječjeg rublja, ženskog i muškog do stolnoga rublja, pa zatim preko bluzica, sukanja i haljina, dječje odjeće do kaputa.

Namirnice za kuhinju, t. j. novac za iste također doprinose same učenice, gdje kuhanjem objeda, spremanjem zimmice i ostalim radovima u vezi sa pripremanjem namirnica i radom u kuhinji, blagovaonici, smočnici i podrumu, primjenjuju stečeno teoretsko znanje iz domaćinstva i nauke o ishrani.

Ženska stručna škola je niža stručna škola i obrazovanje u njoj traje tri godine, a za one, koje moraju polaziti i pripravnici razred — četiri godine.

Učenice, koje završe trogodišnju stručnu školu, stječu zvanje kvalificiranog radnika tekstilne struke. Nakon određene prakse, provedene u krojačkoj radionici ili u radionici narodnih rukotvorina, učenice mogu polagati maistorski ispit prema općem Zakonu o zanatskim radionicama.

Ove godine izlaze prvi kadrovi. U završnim razredima ima 63 učenica, koje će već prema svojim radnim sposobnostima zauzeti mjesto u našoj tekstilnoj industriji, odnosno zanatstvu. Svojom stručnošću doprinijet će daljem unapređivanju bilo industrije odnosno zanatstva, a sebi će svojim vlastitim radom osigurati materijalnu bazu za život, što je osobito važno za našu savremenu socijalističku žensku omladinu, jer u ekonomskoj ravnopravnosti žene je osnova njezine ravnopravnosti uopće.

Srednje stručne škole u NRH

I. SREDNJE POLJOPRIVREDNE ŠKOLE

Poljoprivredni tehnikumi:

Gospić, Ilok, Kaštel Lukšić, Križevci, Poreč, Slavonska Požega,
Petrinja.

Poljoprivredno mašinski tehnikumi:

Vinkovci.

Šumarske škole:

Karlovac, Split.

II. SREDNJE INDUSTRIJSKE ŠKOLE

Tehničke škole:

Slavonski Brod, Karlovac, Osijek, Split, Zagreb.

Tehničke tekstilne škole:

Zagreb.

Srednje drveno-industrijske škole:

Virovitica, Zagreb.

Brodograđevna škola:

Rijeka.

III. SREDNJE RUDARSKÉ ŠKOLE

Srednja rudarska škola:

Varaždin.

IV. SREDNJE GRAĐEVINSKE ŠKOLE

Građevinski tehnikumi:

Rijeka, Split, Zagreb.

Geodetski tehnikum:

Zagreb.

V. SREDNJE SAOBRAĆAJNE ŠKOLE

Pomorski tehnikumi:

Bakar, Dubrovnik, Rijeka, Split.

Autosaobraćajna škola:

Zagreb.

Srednja poštanska škola:

Zagreb.

VI. SREDNJE EKONOMSKE ŠKOLE

Ekonomске srednje škole:

Čakovec, Daruvar, Makarska, Otočac, Zadar, Dubrovnik, Karlovac,
Osijek, Pula, Rijeka, Split, Zagreb.

Ugostiteljsko turistički tehnikumi:

Opatija, Dubrovnik.

VII. SREDNJE MEDICINSKE ŠKOLE

Škole za liječničke pomoćnice:

Šibenik, Rijeka, Split, Zagreb.

Škole za sanitarne tehničare
i više medicinske laborante:

Split, Zagreb.

Srednja farmaceutska škola:

Zagreb.

Škola za fizikalnu medicinu i röntgen:

Zagreb.

Škola za zubne tehničare:

Zagreb.

RASPORED SATI

	Ponedjeljak	Utorak	Biljeda	Četvrtak	Petak	Subota
1						
2						
3						
4						
5						
6						
1						
2						
3						
4						
5						
6						

Jesi li izradio svoje zadaće za sutra?

Budi vrijedan, uči, radi,

Plavi 9

tebe sladi!

373.6

STR

Štampa

GRAFIČKO PODUZEĆE
OSIJEK

ULICA REPUBLIKE BR. 20
TELEFONI BR.: 28-86 i 28-87

Tiskara
Rotacioni tisak
Cinkografija
Knjigovežnica
Kartonaža
Izrada štambilja

